

западната (1018), тогава изчезнала и българската самостоятелна църква, а заедно съ нея почти угаснала и българската писменостъ.

Слѣдъ тази голѣма държавна и църковна катастрофа много български епископи и свещеници били замѣстени съ грѣцки и вмѣсто старобългарския езикъ въ много български църкви се въвелъ грѣцкиятъ. Това било цѣлъ прѣвратъ за българския народъ, особено за неговата отхранена въ народния духъ интелигенция, на която сега прѣстояли нови борби. Извѣстно брожение на духоветъ въ България се появило още въ царуването на царъ Петра, защото този добродушенъ владѣтель и прѣкаленъ християнинъ отворилъ широко вратитъ на византийското влияние въ българската държава и искалъ да се приложи християнството тѣй, както го разбирали византийцитъ, съ всичкитъ тѣхни религиозни обичаи. Обаче слѣдъ унищожението на българската държава и църква туй движение се усилило и въ историята е познато подъ името богомилство. Това въ основата си политично и национално движение се явило въ религиозна форма, както и всички срѣдновѣковни социални и политични движения. Щета е само, че нѣма за тази борба никакъвъ паметникъ отъ богомилски източникъ, какъвто е съчинението на Черноризеца Храбъръ. За това за богомилитъ изключително се черпятъ свѣдѣния отъ съчиненията на противницитъ имъ, които, нѣма съмнѣние, че въ борбата си не знаели граници и имъ приписвали чужди грѣхове и дѣла. Отъ друга пѣкъ страна, вижда се, че и богомилитъ отъ омраза къмъ всичко, що е византийско и чуждо и въ стремежието си да побългарятъ християнството, отхвърляли нѣкои християнски догми и църковни обреди, които били противни на българскитъ религиозни възгледи и били чисто римовизантийски религиозни обичаи. Прицѣлната точка обаче